

TALLINNA POLÜTEHNIIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 37 (1079)

Reede, 17. detsember 1982

XXXIV aastakäik

KOMSOMOLIKOMITEES

6. detsembril

* Onnitleme vastseid kommunistlikke noori: Tarmo Põldma LR-51, Arvo Kahro LS-51, Arvo Suppi TM-51, Maie Ilves TI-11, Anu Tähemaa TI-11 ja Arvi Siim MP-71.

* Personaalküsimused.

— Sidesõlme puhkebaasis Laulasmaal läbiviidud peo oskamatu korraldamise eest karistati organiseerijaid Lauri Reinholdi, Toomas Valnerit ja Tõnu Tombergi õpperühmast AK-31 valju noomitusega, mis kantakse ka arvestuskaardile.

— Et üliõpilased Aarne Ott, Tarmo Kaare ja Veikko Tori õpperühmast AK-11 «juhuslikult» unustasid samal peol oma tegude eest vastutamise, avaldati neile komsomolikaristus valju suulise noomitusega.

— Nõukogude kodanikule ja kommunistlikule noorele kohatu käitumise eest suhtlemisel välituristidega heideti komsomolist välja Gunnar Koha AV-11.

— Ebaväärika käitumise eest ühissõidukis sai noomituse arvestuskaardile ET-72 üliõpilane Peep Parts.

— Kuiva seaduse rikkumise eest malevas avaldati noomituse koos arvestuskaardile kandmisega KM-31 üliõpilasele Aare Lavinile.

* Organisatsioonilised küsimused.

— Suviste ühiskondlike tööde (SÜT) staabi ülema ja komsomolikomitee liikme kohustustest vabastati Rene Arais TL-91, kelle ülesannetesse asus Priit Rospel TI-71.

— Komitee liikmeks ja välisuhete sektori juhataja kohuse täitjaks sai 1982. a. KA eriala lõpetanud Toomas Esvald. Sellest ametist vabastati Aita Saulin TL-31.

— Komsomoliprojektori staabi ülema Eduard Vahruševi AA-77 kohale kinnitati Konstantin Vanderflit TR-17.

— Organisatsioonilise töö sektori juhataja ja komsomolikomitee liikme kohustesse asus MM-32 üliõpilane Armin Mutle. Sellelt kohalt vabastati Tõnu Radik MP-91.

— ÜPP ja leninliku arvestuse sektori juhatajaks ja komsomolikomitee liikmeks sai filosoofia kateedri assistent Andres Krigul. Sellelt kohalt vabastati Paul Saar.

Pressisektori juhataja
ANNELI KUUS
KM-71

Oma koosolekul 8. detsembril tegi ametiühingukomitee kokkuvõtte NSV Liidu moodustamise 60. aastapäevale pühendatud sotsialistlikust võistlusest.

On rõõm märkida, et teaduskondade, kateedrite, laborite ja allasutuste võetud sotsialistlikud kohustused on täidetud.

Nagu eelnevatel aastatel nii tehti tänavugi kokkuvõttes kuues grupis: profileerivad teaduskonnad, profileerivad kateedrid, mitteprofileerivad kateedrid, teadusliku uurimise laborid, isemajandavad allasutused ja eelarvelised allasutused. Kateedritest parim selgitati välja kahes etapis. Iga profileeriv teaduskond valis välja oma parima kateedri. Teaduskonna parimate hulgast määrati eksperthinnangute alusel TPI sotsialistliku võistluse võitja. Iga mitteprofileeriv teaduskond esitas kaks oma kateedrit ja teised teaduskonnad ühe mitteprofileeriva kateedri TPI sotsialistliku võistluse võitja väljasegitamiseks.

Profileerivatest kateedritest tulid võistluse võitjateks: majandusteaduskonna informatsioonitöötlemise kateeder, automaatikateaduskonna raadiotehnika kateeder, energiateaduskonna elektriaramite kateeder, mehaanikateaduskonna masinaehitustehnoloogia

SOTSIALISTLIK VÕISTLUS

kateeder, ehitusteaduskonna sanitaartechnika kateeder, keemiateaduskonna toiduainete tehnoloogia kateeder.

Mitteprofileerivatest kateedritest osalesid instituudi sotsialistliku võistluse võitja väljasegitamisel teoreetilise mehaanika, füüsika, NLKP ajaalo, poliitilise ökonomia, Kohtla-Järve üldtehniline, statistika, metallide tehnoloogia, ehitusmehaanika kateedrid.

Kõikides võistlejate gruppides määrati võitja eksperthinnangute alusel. Ekspertide komisjoni kuulusid parteikomitee sekretär, õppeprorektorid, teadusprorektor, haldusprorektor, ametiühingukomitee esimees, komsomolikomitee sekretär ja tel-

sed TPI juhtivad töötajad vastavalt võistlejate grupi omapärale. Komisjonid olid koostatud nii, et oleks tagatud asjatundlik hinnang teaduskonna, kateedri, labori või allasutuse kõikidele lõikudele. Nagu näitasid eksperthinnangute kokkuvõtted, iseloomustasid parimaid just ühtlaselt head tulemused nende töö kõikides tahkudes.

SOTSIALISTLIKU VÕISTLUSE PARIMAD.

TEADUSKONNAD. 1. Keemia. 2. Mehaanika. 3. Ehitus.

PROFILEERIVAD KATEEDRID. 1. Toiduainete tehnoloogia. 2. Elektriaramite. 3. Sanitaartechnika.

MITTEPROFILEERIVAD KATEEDRID. 1. Füüsika. 2. NLKP ajaalo. 3. Poliitilise ökonomia.

TEADUSLIKU UURIMISE LABORATOORIUMID. 1. Tööstusliku soojusenergeetika. 2. Määraväetiste ja söötade. 3. Põlevikivakeemia ja sünteesi.

ISEMAJANDAVAD TEADUSKONNAD JA ALLASUTUSED. 1. Konstrueerimiseksperimentaalosakond. 2.—3. Ehitusjaoskond. 2.—3. Trükikoda.

EELARVELISED OSAKONNAD JA ALLASUTUSED.

1. Oppe-metoodikavalitsus. 2.—3. Teadusliku uurimise sektor. 2.—3. Erikateeder.

ONNITLEME VÕITJAD JA PAREMAID!
AMETIÜHINGUKOMITEE

KES KUS MIS

MARKSISMI-LENINISMI
ÜLIKOOLIS

on 22. detsembril I kursusele kaks loengut. Prof. B. Tamme teema on «Kommunistlik ja tööliskummine arenenud kapitalismades». Traditsioonilisest ja uudest XX sajandi kõlbluses kõneleb dots. V. Külaots.

II kursusele on dots. K. Halliku loengu teema «Sotsialistlikud rahvused ja rahvussuhted. Internatsionalistliku kasvatus ülesanded». Teise loengu teemaks on «Nõukogude Liidu moodustamine on leninliku rahvuspoliitika suur võit», loengu peab dots. A. Sunila.

POLIITSEMINAR

15. detsembril kohtus poliitpäeva raames instituudi töötajate ja üliõpilaste ENSV Ülemnõukogu saadik, Kirjastuskomitee esimees Lembit Kaik.

FILMIKLUBIS

oli selle nädala teispäeval külas Läti režissöör J. Podnieks koos oma filmiga «Punaste küttide tähtkuju». Filmiajaloo programmist jätkati tutvumist G. Garbo loominguga.

NAISTEKLUBI

järjekordne üritus sai teoks teispäeval, 14. detsembril «Kännu Kukes». Opiit korraldiku lauakatmise põhialuseid.

INTERKLUBI

sai kolmapäeval, 15. detsembril 13 aastat vanaks. Sel puhul oli Glehni suur aastapäevapidu. Praeguse presidendi Tiit Arro avasõnadele järgnesid eelmiste presidentide ja külaliste tervitused.

ROCKIKLUBIS

oli 11. detsembril taas «Piko» õhtu. Programmis olid «Hindeheli», ansambel «Jes», John Lennon.

TUDENGID!

Tallinna «Kalevi» vibusektsiooni võetakse vastu uusi liikmeid. Treeningud spordihooes kolmapäeviti k. 16, laupäeviti k. 15 ja pühapäeviti k. 10. Kes tunnevad huvi, astugu läbi! Treener A. Andressoo.

ESINEB «FIX»

Pühapäeval, 19. detsembril, astub auals tipikate ette taas ansambel «Fix» solistide Silvi Vraidi ja Novella Hansoniga eesotsas. Piletid (1,5 rubla) müügil klubis 4-105 ja tund enne algust kohapeal.

TEADLASTE MAJA
AASTAKOOSOLEK

on Glehni lossis laupäeval, 25. detsembril k. 18. Samas antakse üle 1982. aasta teaduspreemia. Pärast koosolekut läheb kava edasi vanaaastapeoga.

PRESSIKLUBI TÕUMAILT

Reedel, 26. novembril kohtusid pressiklubi liikmed ekspresidenti Tarmo Veeriga, kes rääkis vahemaade reisi muljetest ja näitas slaidide.

Reedel, 3. detsembril sai teoks NSV Liidu moodustamise 60. aastapäevale pühendatud õhtu, kus kõnelefi kahest kaugest vennasvabariigist — Kasahhst ja Tadžikist. Viimase kohta andis põhjaliku ülevaate «Noorte-Hääle» ajakirjanik Ulo Kraan, kes Tadžikis mitu korda ise käinud ja sellest palju kirjutanud. Kasahhimaad tutvustas pressiklubi president Endel Sarapuu, kes oli Kesk-Aasias külas sel suvel. Taustakulutati tadžikkide-kasahhide rahvamuusikat.

Kolmapäeval, 8. detsembril käis pressiklubi Kohtla-Järvel «Viru» kaevanduses tutvumas endiste tipikate praeguse töötandriga. Kirjutus sellest põnevast käigust ilmub TP-spool aastal.

△ 27. novembril paigaldati Tjumeni oblastis Tobolskis esmakordselt ühe tõstega ligi 100-tonnine raskus — 90 meetri kõrgune gaasi fraktsioneerimise kolonn. Selleks kasutati TPI ehituskonstruktioonide kateedri professorite Johannes Aare ja Valdek Kulbachi juhtimisel loodud universaalseid tõstemaste AKF-1000. Mastide tööjoonised koostati projekteerimisinstituudis «Giproneftspetsmontaž». Petrozavodskis valmistatud kolonn toimetati ehitusplatsile mööda Põhja-Jäämerd, Obi ja Irtõši jõe. Püstitamiseks kulus kolm ja pool tundi. Pildil näeme autoreid laboris masti mudeli juures mõtteid mägutamas uute lahenduste üle.

Juba 25 aastat on meie instituudi TU sektor teadusasutusena TPI teadustööd koordineerinud. Sellest lähemalt 2. leheküljel.

TU SEKTOR 25 AASTAT TEADUSASUTUSENA

25 aastat tagasi juhtus NSV Liidu teaduselus mõndagi: kõik teadusasutused jagati kategooriatesse tööde tähtsuse järgi, jõustus uus palgasüsteem kõrgkoolides ja teadusasutustes, loodi esimesed probleemlaborid kõrgkoolides.

Need sündmused puudutasid otseselt ka TPI-d. Nimelt, NSV Liidu kõrghariduse ministri käskkirjaga nr. 800 31. juulist 1957. aastast omistati TPI teadusliku uurimistöö sektorile II kategooria teadusasutuse staatus (alates 1. juulist 1957). Võimalike vastuväidete ja eksiirvõtmuste kummutamiseks olgu kohe öeldud, et nimetatud kuupäev ei pretendeeri TU sektori asutamise ajaks. TPI TU sektor on täiesti kindlalt Eesti NSV Teaduste Akadeemia eakaaslane — 1946. a. 7. augustil anti välja TPI direktori käskkirja, millega määrati kohale esimene palgaline TU sektori juhataja, kellele tehti ülesandeks asuda sektori organiseerimisele ja koosseisude kompleksiteerimisele.

See aga ei tähenda, et 1957. aasta sündmused ei vääriks omaette äramärkimist. Just sellest ajast algas teadustöö hoogne areng TPI-s. Teadusprorektor prof. H. Lepikson oma kirjutises «Teaduslik töö TPI-s» (ilmunud ajakirjas «Eesti Kommunist» nr. 8. 1958. a.) märgib järgmist:

«TPI-s võib märgata lepinguliste uurimistööde suurt ja pidevat kasvu viimaste aastate

jooksul. Kui instituudi lepinguliste tööde kogumaksumus 1955. aastal oli ainult 400 000 rubla, siis 1956. a. suurenes see 700 000 rublani ja 1957. a. — 1 750 000 rublani.» (tolleaegses vääringus muidugi).

Aasta lõpuks oli TU sektoris juba 30 koosseisulist töötajat. 1957. a. sündis ka esimene probleemlabor — põlevkivikeemia ja tehnoloogia uurimise laboratoorium. Algas oli tehtud, edasi tulid põimeeride sünteesi labor 1959. aastal, tööstusliku soojusenergeetika ja ehitusmaterjalide probleemlabor 1960. aastal ja nii edasi. 1967. aastal jõuti esimeste tootmisharulaboriteni — tegevusi alustasi töidainete tehnoloogia ja pulbermetallurgia laborid.

Kuhu on siis käesolevaks ajaks välja jõutud? Lepinguliste uurimistööde maht läheneb 4 miljonile rublale (uurimistööde kogumaht ületas selle piiri juba paar aastat tagasi). TU sektoris ja tema 6 probleem- ja 7 tootmisharulaboris ning konstrueerimis-eksperimentaalosakonnas on ametis üle 600 teadustöötajat. Teaduskollektiivi üldsuurus (lepingulises töös osalevad tudengid muidugi kaasa arvatud) küünib juba 2800 inimeseni. On kindlaks määratud TPI-s eelisarendatavad ehk teadusliku uurimistöö 23 põhisuunda. Instituudi uurimistööde temaatika on lülitatud 15 NSV Liidu Teaduse ja Tehnika Komitee kompleksprogrammi,

s. o. programmi, mis määravad teaduse ja tehnika progressi taseme NSV Liidus. Osiente veei kaheksa vabariikliku kompleksprogrammi täitmisel. Stabiilseks on kujunenud meie uurimistööde rentaablus. Reaalsuste jooksul on instituudis uurimistööle kulutatud iga rubla andnud keskmiselt 3 rubla säästu rahvamajanduses.

Misugused sihid seada edaspidiseks? Meie arvates tuleks ideaalvariantiks lugeda olukorda, kus iga kateedri juures (mõned erandid on muidugi põhjendatud) töötaks ka teaduslabor. Praeguseks on selleni jõudnud vaid 13 kateedrit 44-st. Tõsi, paljude kateedrite juures juba tegutsesid tugevad uurimisgrupid, mille organiseerimine teaduslaboriks on vaid aja küsimus. Järjekindel organisatsiooniline töö on ka siin väga vajalik. Teaduse ja tehnikas on juba kindlalt kanda kinnitatud ja hea mainega kollektiividelt arvanootame ja ka nõuame senisest julgemat ja enamasti sõna sekka ütlemist maailmakonkurentsis.

Ja lõpuks. TU sektori juhatajad tema asutamisest peale on olnud prof. Hugo Oengo, dots. Eero Rannal, prof. Heino Lepikson, dots. Aleksander Kruusamägi dots. Raimond Eek, tehnikakandidaat Ülo Saar ja allakirjutanu.

TU sektori kollektiivi
nimel
JÜRI TANNER

EDUKALT

TPI üks vanemaid teadusliku uurimise laboratooriume — tööstusliku soojusenergeetika probleemlabor — loodi rohkem kui 22 aastat tagasi, aprillis 1960. Labori loomise tingis selleks ajaks lekinud tungiv vajadus lahendada põlevkivi energeetilise kasutamise seotud probleeme seoses uute, põlevkiviküttega töötavate võimsate elektrijaamade ehitamisega Eestis. Juba varem oli soojusenergeetika kateedri juures dotsent (praegu ENSV TA akadeemiku) Ilmar Öpiku juhendamisel töötanud uurimisgrupp, mis saigi uue labori aluseks.

Algul oli vastloodud laboris ainult 7 töötajat, kuid juba järgmisest aastast alates hakkas nende arv suurenema ja on praeguseks kasvanud 35-ni. Neile lisanduvad soojusenergeetika kateedri ja viimase juures olevad TU sektori töötajad, kes kõik moodustavad teaduslikus uurimistöös ühtse labori baasil töötava umbes 70-liikmelise kollektiivi. Soodsad tingimused labori arenguks lõi ka Kalinini t. 116 asuva soojusenergeetika hoone (praegu VII õppekorpus) ümberehitamine ja laiendamine, mis tunduvalt suurendas labori ruumide üldpinda. Oli ju labor algul asunud Kalinini 101 ühes, siis kahes toas.

Kohe algusest oli labori töö tihedalt seotud praktikaga ning suur osa uurimistöödest viidi läbi elektrijaamades töötavatel katelidel. Loomulikult ei unustatud ka teoreetilisi ja laboratoorseid uuringuid. Kõige selle tulemuseks oli eesti põlevkivi energeetilise kasutamise teaduslike aluste väljatöötamine, mille eest autoreile (I. Öpik, A. Ots, I. Mikk, H. Arro ja L. Oispuu) 1970. a. omistati Nõukogude Eesti preemia, labori teaduslikule juhendajale I. Öpikule aga kui ühele autoritest eesti põlevkivil töötavate suure võimsusega elektrijaamade loomisest 1980. a. NSVL riiklik preemia.

Juba mõni aasta pärast labori loomist uurimistööde temaatika laienes, sest uuritud probleemid ja saadud tulemused pakkusid laiemat huvi ka teiste kütuste puhul. Eelkõige tuleks siin märkida Siberis asuva Kanski-Atšinski basseini pruunsiidi, mille põletamisel elektrijaamade kateldes paljud esilekerkivad probleemid on lähedased põlevkiviprobleemidele. Kuuekümnendate aastate alguspoolel kerkis üles küsimus nende süite baasil ülivõimsa energiasüsteemi loomisest suurte soojuselektrijaamadega. Selgus, et tol ajal oli TPI üks väheseid uurimisalusisi Nõukogude Liidus, kus oli tõsiselt ja tulemusrikkalt tegeldud katla nn. tuhaprobleemidega. Ja loomulikult tuli siis asuda uurima sedasama Kanski-Atšinski süite puhul.

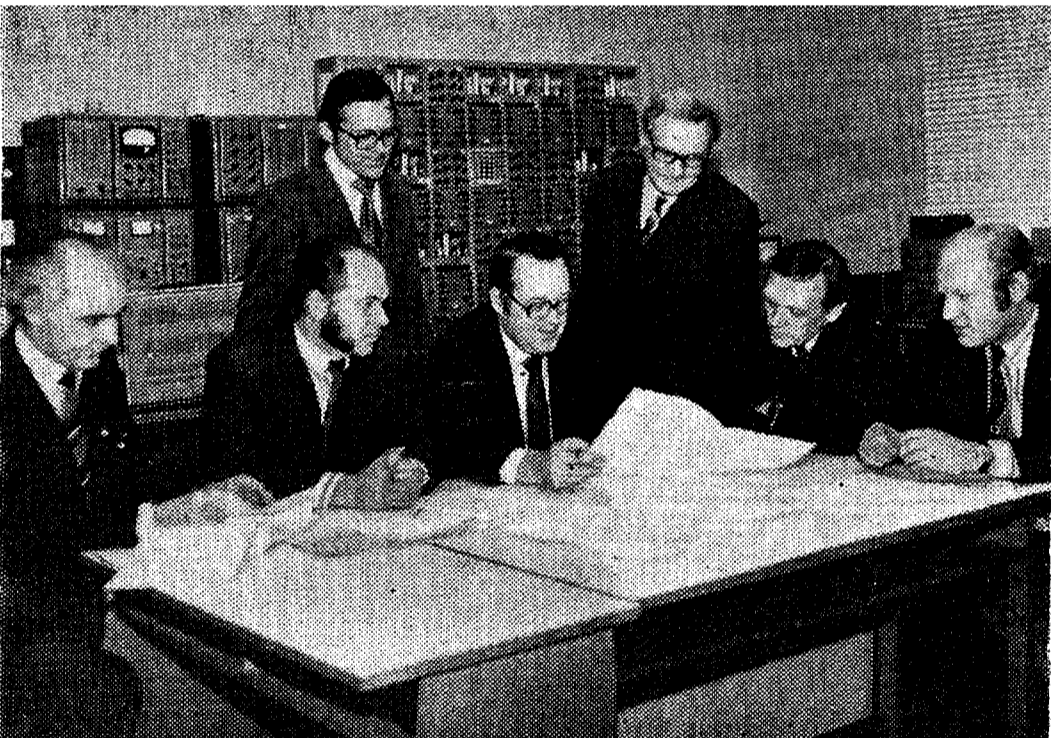
Eesti põlevkivi ja Siberi süite probleemide uurimisele on labor truuks jäänud tänapäevani, ehkki vahepeal on väike kõrvaltegevusega tehtud ka värvilise metallurgia utilitaatsioonkatelde valdkonda ning praegu on lisandunud veel MHD-elektrijaamade katelde probleemid. Põhiline, millele labor on spetsialiseerunud, on katla küttepinna de saastumine, korrosioon, puhastamine ja kulumine, aga ka soojusülekanne küsimused küttepinna de saastumise tingimustes ning kütuse ettevalmistamine. Eritist edu on viimasel ajal saavutatud just küttepinna de puhastamise ja korrosiivse kulumise uurimisel. Nende tööde (juhendab prof. A. Ots) tulemustest räägib 1980. a. saadud ENSV riiklik preemia (autorid A. Ots, H. Tallermo, E. Tomann ja T. Suurkuusk) ning tänavune litsentsi müük Bulgaariasse meil väljatöötatud puhastussüsteemi kohta. Laboris väljatöötatud veepuhuri konstruktsioon on aga tehases «Ilmarine» seeriatootmise juurutamisel. Puhuri katsekemparid töötavad juba rohkem kui 40 katlal paljudes elektrijaamades.

Edukas töö on TPI autoriteeti tõstnud ka rahvusvahelisel. Juba pikemat aega tehakse koostööd Bulgaaria ja Jugoslaavia teadusasutustega, 1980. a. anti Jugoslaavias TPI ja sealse Boris Kidriči nim. instituudi poolt välja isegi ühine tööde kogumik. Head kontaktid on tekkinud Saksa DV Dresdeni Tehnikaülikooliga ning rea teadlastega teistes sotsialismimaades ning Soomes.

Laboris tehtud uurimuste baasil on kaitsitud 3 doktori- ja üle 20 kandidaadiväitekirja; 1 doktori- ja rida kandidaadiväitekirju on valmimas. Lisaks sellele on välja antud mitu üleliiduliselt tunnustatud monograafiat, mis käsitlevad põlevkivi ja Kanski-Atšinski süite probleeme. Tunnustusest räägib ka soojusenergeetika kandidaadiväitekirjade kaitsmise nõukogu olemasolu TPI-s.

Labori mõju kajastub loomulikult õppeprotsessis. On ju labori põhiliseks baasiks soojusenergeetika eriala üliõpilastele õppe-uurimisalaste ja ÜTÜ tööde tegemisel. Nii kaitsetakse igal aastal suur hulk diplomitöid ja -projekte, mis põhinevad laboris tehtud üliõpilastöödel. Ning ainsana kogu Nõukogude Liidus loetakse TPI-s tulevastele soojusenergeetikainseneridele kütuse mineraalosa protsesside erikursust, kus räägitakse kütuse mineraalosa mõjust aurukatelde tööle.

Tööstusliku soojusenergeetika probleemlabori juhataja tehnikakandidaat HENDRIK ARRO

△ Elektrisüsteemide kateedris on kateedri juhataja dots. Mati Valdma (pildil keskel) juhendamisel pikemat aega tegeldud suurte energiasüsteemide töörežiimi optimaalse planeerimisega. Siin loodud algoritmid ja programmid leiavad rakendamist NSV Liidu ühtse energiasüsteemi keskdirektoraadis, koduvabariigi, Tatarimaa ja Baškiriia energiasüsteemides.

Rektorite nõukogu ajakirjanduspreemiad said ka ANNELI KUUS ja ARNE TAE

Oma 25. novembri otsusega määras Eesti NSV Rektorite Nõukogu oma ajakirjanduspreemiad kõrgkoolide ajalehtedes 1981/1982. õppeaastal ilmunud materjalidele järgmistele üliõpilasautoritele sulest:

**ANNELI KUUS, TPI.
ADO VIHK, EPA.
JAAK ARU, TRÜ.
IVAR VIGLA, TRÜ.
ARNE TAE, TPI.**

Keemiateaduskonna KM-71

õpperühma üliõpilane **ANNELI KUUS** pälvis preemia artikli «Minu kongressi päevik» eest, milles tema kui ÜLKNÜ XIX kongressi delegaat jagas oma muljeid noorte suurfoorumist. Instituudi selle aasta kevadel lõpetanud peenmehaanik **ARNE TAE** sai preemia ajalehes «Tallinna Polütehnik» avaldatud üliõpilasteemaliste karikatuuride ja illustatsioonide eest. Õnitleme!

KEEMIAOLÜMPIAADI LÕPPVOORUS HÄSTI

Olümpiaadi «Üliõpilane ja teaduslik-tehniline progress» ühine üleliiduline lõppvoor toimus Kasahhi NSV oblasti keskuses Tšimkendis 29. novembri ja 1. detsembrini. Osales ka TPI meeskond: **URMAS RAUDE** KA-51, **VADIM JÜRGENSON** KA-57, **ANDRES KÄSPER** KA-71, **VELLO TALVES** KA-51.

Juhendajana oli kaasas anorgaanilise keemia kateedri dotsent Ellen Tallimets. Võistkondliku saavutati III koht Moskva ja Leningradi järel. III kohta jagas Eesti Ukrainaga. Järgnesid Valgevene, Läti, Leedu. Osa võttis üldse 13 võistkonda — 11 liiduvabariiki + Moskva ja Leningrad. Individuaalselt sai **Urmars Raude** 5. ja **Vadim Jürgenson** 8. koha.

***

Niipalju olümpiaadist protokollistilis.

Oma muljeid lisab KA-51 üliõpilane **Urmars Raude**:

«Reaalainete olümpiaadidel olen osalenud 8. klassist alates. Tallinna 32. Keskkoolist läksin Nõo Keskkooli füüsika eriklassi, seal TRÜ-sse keemiat õppima. Seejärel tulin perekondlikel põhjustel TRÜ-st üle TPI-sse, KA erialale. Praegu tunnen, et selle ala õppimine mulle igati sobib.

Olümpiaadid on mul lihtsalt veres. Mulle ei meeldi niivõrd üksikuid fakte pähe tuupida, kui just mõelda, otsida, leida seoseid, teada, kust üht või teist fakti on võimalik üles leida.

Olümpiaadi «Üliõpilane ja teaduslik-tehniline progress» üleliidulisel keemiavoorul käisin TPI võistkonnas ka möödunud aastal. Tänavuse võistkonna teised liikmed olid uued.

Lõppvoor oli möödunud aas-

tal samuti Tšimkendis. See on Kasahhi NSV oblastikeskus, umbes Tallinna suurune linn, pärast tänavusi Kasahhi ja Eesti vastastikuseid kultuuripäevi peaks ta meile pisut tuttavam olema, Tšimkendis viibis Eesti kultuuripäevade aegu ka Eesti delegatsioon.

Olümpiaad on mõeldud tehnoloogiainstituutide või teiste sedalaadi kõrgepeasutuste üliõpilastele. Tšimkendis asub Kasahhi Keemia-Tehnoloogia Instituut valiti Liidu kõrghariduse ministri poolt olümpiaadi korraldamise baaskõrgkooliks.

Mullu ametlikku paremusjärjestust välja ei kuulutatud. Mitteametlikult jagasime Leningradiga 2.—3. kohta, aga ükski meie mees ei mahtunud eelmisel aastal esikümnesse. Nii et tänavu läks paremini.»

Lisagem, et **Urmars Raude** saab V. I. Lenini nimelist stipendiumi.

MARET SEPP

Suurfoorum Münchenis

Küsitletav on soojusenergeetika kateedri dotsent **HARRI KÄÄR**

Võib-olla selle aasta septembrikuus näidatakse Münchenis ning seda kaugelgi mitte meelaladustel kaalutustel. Millist eesmärki teenis Teie sõlt?

Osalesin Nõukogude Liidu delegatsioonil koosseisus rahvusvahelisel soojusvahetuskonverentsil, mis toimus 6.—10. septembrini Münchenis. Sellised soojuspetsialistide kokkutekud on regulaarsed, kordudes iga nelja aasta tagant. Tänavu-est suurfoorumist võttis osa üle 300 teadlase 47 riigist. NSVL delegatsioon oli esindatud 29 inimesega mitmetest meie maa linnadest: Moskvast, Leningradist, Minskist, Kiievist, Kaasanist, Novosibirskist, Riias, Kaunasest ja Tallinnast. TPI energeetikaalaseid uurimusi hõlmatakse kergelt, ilmekalt iseloomustab seda asjaolu, et ka eelmisel konverentsil oli meie instituut esindatud: 1978. aastal Torontos käis professor Ilmar Mikko.

Konverentsi tööpäevade raamesse mahub paljuki. Kõike ja kõigest korraga rääkida osutub vaevalt võimalikuks. Millised olid need peamised probleemid, mis leidsid Münchenis käsitlemist?

Konverentsi töökorraldus oli eeskujulik — üritused, mida plaan ette nägi, toimusid sakslastele omase täpsusega. Ülevaatlite, huvitavate soojusvahetus-osalaste ettekannetega esinesid mitmete riikide teadlased, ka nõukogude spetsialistid.

Väga populaarsed olid nn. stendiettekanded, mis käsitlesid paljusid erinevaid energeetika-probleeme. Mainitud sõnavõttud toimusid paralleelselt ja seega oli igal delegaadil võimalus valida teema, mis kõige rohkem langes kokku tema huvide ringiga, pärast ettekannet aga diskuteerida teiste teadlastega kõne all olnud probleemide üle.

Omajagu huvitavat pakkusid arvukad filmiprogrammid, mis illustreerisid ettekandeid; samuti oli ka puhteaduslikke õppefilme soojuspetsialistidele. Filmitöödangut pakkus 7—8 erinevat riiki.

Käsitletud temaatika jagunes peamiselt kolme erisuuna vahel. Esimene neist oli seotud soojusvahetusega kahefaasilistes süsteemides. Need probleemid on eriti teravalt tõusnud päevakorda seoses tuumaenergeetika kiire arenguga. On selge, et selles valdkonnas maksavad mõeldalaskmised end kohe ja karmilt kätte, sellest ka tuumaenergeetika seadmete töökindlusnõuetele ja tuumareaktorite täpsetele jahutustingimustele suunatud suur huvi.

Teine suund käitles mitmete alternatiivsete energiaallikate kasutamist. Sisukate töödega esineti nii päikese- kui tuuleenergia võimalikest kasutamiseviisidest. Praegu on see uurimisvaldkond veel uus ja vähe arenenud. Perspektiivi arvustades aga toob tulevik sellesse valdkonda palju huvitavat juurde.

Kolmas suund vaatles energeetikat ökonoomilisest aspektist. Mõttetihedad olid soojusvaheteid käsitlevad uurimused,

samuti ekstreemalsetel parameetritel töötavaid isolatsioonimaterjale kommenteerivad sõnavõttud. Lähtuti mõnevõrra uuest vormilisest näitajast — kõiki võimalikud ökonoomilised efektid olid väljendatud rahas, viimane on aga alati endale tähelepanu tõmmanud.

Antud temaatika raamides oli palju huvitavaid sadestiste teket vaatlevaid töid. Viimaste probleemidega tegeldakse pikenat aega ka meil TPI-s. Väga kasulikud olid isiklikud kontaktid Jugoslaavia, Inglismaa ja USA teadlastega, kellel samad uurimisprobleemid.

Kas oli võimalus tutvuda ka linna vaatamisväärsustega?

Üritused toimusid kogu päeva jooksul: hommikul kella 9-st (htul kella 19-ni. Ühteist aga siiski nägime ja vaatasime. Münchenis organiseeriti meile bussiekskursioon linna arhitektuurilise vaatamisväärsustega tutvumiseks, samuti külastasime linna olümpiakeskust. Meie sealviibimise ajal toimusid rahvapildustused Müncheni OM-i kümnenda aastapäeva puhul. Võimsa mulje jättis olümpia-basseiniga tutvumine, mis nüüd on linlaste kasutuses.

Tutvustamaks SFV energeetikatoetust korraldati meile ülevaatlite ekskursioon firma «Linde» tehastesse, mis tegelevad peaaegjalikult soojusaparatuuride projekteerimisega ja valmistamisega keemiaettevõtete tarbeks.

Mainida võiks veel kirevat tänavapilti, kus võis kohata küll inimesi baieri rahvarõivais, küll äärmuslike moetaolustega ja segasevõitu eesmärkidega «punkareid».

Tagasiteel koju peatusime lühiajalisel Frankfurtis Maini ääres. Seal olime konverentsikoorma võrra kergemad, käsituses olnud vaba aja võisime täielikult pühendada linnaga tutvumisele.

Külastasime linnas asuvat kuulsat saksa kirjaniku, filosoofi ja looduseuurija Johann Wolfgang von Goethe (kelle surmast käesoleva aasta märtsis möödus 150 aastat) majamuuseumi, tegime kaasa huvitava linnaekskursiooni.

Milline oli konverentsi otsene kasu Teile kui soojusenergeetika kateedri uurimistööle?

Konverents kui materjalivahetus paik. Seda ennekõike. Nagu teada, jõuab iga leiutis, uurimus laiemale publikule ette teatava ajavahemiku möödudes. Tänapäevateaduse kiire areng nõuab operatiivset infovahetust. Tõulemuste ilmumine kirjasõnas võtab aega vähemalt 3 aastat, sellistel suurfoorumitel vahetatakse aga «kõigest» aastavanust teavet. Kõike seda arvesse võttes on raske ülehinnata niisuguste ürituste vajalikkust.

Müncheni konverents näitas, et soojusenergeetika uurimisel on tähtsad nii tulevikuenergeetikaga seotud probleemid kui ka tänapäevase kajastuvad küsimused.

Vestelnud **EDUARD TÕUR AO-71**

„KULJUSE“ RAHVASPOORDIPÄEV PIRITAL

«Kuljuse» tantsijatel on mitmel korral olnud võimalus esineda purjetajatele. Tantsiti nii olümpiaregati aegu, NSV Liidu rahvaste spartakiaadil. Balti regatil kui ka «Kalevi» jahtklubi avamisel.

Pühapäeval, 18. novembril oli kuljuslastel Pirita Purjespordikeskuses rahvaspordipäev. Hommikul võtsime agaralt osa ujumisvõistlustest, mida aitas korraldada kehakultuuri- ja spordiosakonna metoodik Ülle Mander. Tublimad ujujad näi-

tasid eriti häid tagajärgi 50 m distantsil.

Seejärel oli tantsijate käsutuses võimla. Läksid lahti ägedad meeste korvpallihetked. Samal ajal löid meie piigad mehiseid rahvastepallihinguid. Lõpuks proovisid mehed jõudu sangpõrmi rebimises.

Seejärel kogunesime interklubi saali, kus purjespordikeskuse direktor Voldegar Promet tutvustas kompleksi lähimisevikku ja olevikku. Meenutuseks vaatasime üheskoos filmi olümpipurjeregati Tallinnas.

Päeva lõpetuseks jutustas Pirita ajalooast kaunaaegne TPI Spordiklubi purjeseksiooni esimees Sulev Roomsmaa.

MIKKEL SAIA KA-91

ta ametikaaslastel saavad paljadelastelt uusi muljeid nagu suu- repäraseid õisi, millest on võimalik saada väärtuslikku mett. Veel avaldas k'neleja lootust, et just Järvamaalt võiks võrsuda uus Tammsaare.

Rajooni parteikomitee II sekretär H. Gross luges ette koosoleku otsuse projekti, milles tunnustati koostöö seffidega heaks. Tublid lepingupartnerid, nende hulgas ka TPI märgiti ära rajooni parteikomitee ja täitevkomitee aukirjaga.

EKP Paide Rajoonikomitee ja Paide Rajooni RSN Täitevkomitee poolt läkitati koosolekust osavõtjate nimel palav tervitus NLKP Keskkomiteele, NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumile ja NSV Liidu Ministrite Nõukogule.

Pärast aktust andsid kontserdi Paide ja Türi linna ning rajooni taidlejad. Meeldejäädvalt tutvustati meie suure kodumaa liiduvabariike nende ühtsesse liitu astumise järjekorras, slaididele lisaks pakuti kuulamiseks-vaatamiseks igale liiduvabariigile omast laulu vii tant-su.

ANNELI KUUS KM-71

PAIDE-mail

PIDULIKUL KOOSOLEKUL

35,3 tsentnerit hektarilt. Kõneleja märkis seffide märkimisväärsel osa rajooni elu ühes või teises loigus. Tänuõnu öeldi TPI juhtkonnale, partei- ja komsomoliorganisatsioonile loengute pidamise, lepinguliste tööde teostamise, abitõkate ning meie taiduskollektiivide külalisesinemiste eest. Sooviti vastastikustele sidemetele meeldivat jätku.

Meeldejäädvalt rääkis rahvakirjanik Paul Kuusberg. Ta ütles, et kirjanik meenutab oma töölaadilt mesilast, kes ammutab oma teoste aine sellest, mida ta tähel paneb, elus märkab. Mida laiemalt kirjanik elu ja inimesi tunneb, seda parem. P. Kuusberg ütles, et tema ja

sed üles näidata fantaasiat ning teha ettepanekuid raamatukogu ümberkorraldamisel neile meelepärasemaks.

Kiiresti ja koordineeritult tegutses TP-11 võistkond — Siiri Luksepp, Rein Tšugurov, Hanno Talving —, saavutades 35,1 võidupunktiga II koha. Oma suuremaid kogemusi näitas TP-31 — Madis Tramborg, Urmas Pasterus, Rudolf Kuldkepp —, saades 36 punktiga I koha. Pingelist konkurentsi pakkus 34,4 punktiga kolmandaks tulnud LE-32: Rein Licht, Avo Raigla, Jüri Liiv.

Võitjad võisid end kosutada TPI meisterkondiitrite võluva te tortidega. Auhinnaks saadud väärt raamat aga tuletab vast edaspidigi meelde ühises pingutuses saavutatud edu. Järgmisel aastal lejab vabariigis aset kõrgkoolidevaheline informiin. Meie kõrgkooli tudengeid tuleks oma vaimu vormis hoida!

Informiini suure ringi küsimuste A-variantile tuli 6 vastust. Maksimumi — 14 võidupunkti sai Urmas Raud KA-51. Hindrek Tamvelius põlevkivikeemia ja sünteesi laborist sai 13 punkti.

B-varianti küsimustele vastamisel said võrdselt 16 maksimumpunkti Hindrek Tamvelius, Urmas Raud, Inge Alango ja Priit Kaspel TI-71, Ragnar Sokk KO-71 ja Indrek Lang TP-31.

Informiini on vaid määrg raamatukogu kirjavarade tutvustamiseks, kuid annab kindlasti kogemusi ja indu nende amendamiseks kasutamiseks igapäevases õppimises ja ÜTÜ-s.

DAISY EEK

10. detsembril toimus Paides 25. kutsekooli aulas EKP Paide Rajoonikomitee ja Paide Rajooni RSN Täitevkomitee pidulik koosolek, mis oli pühendatud NSV Liidu moodustamise 60. aastapäevale.

Aukohad presiidiumis kuulusid Paide rajooni juhtivatele partei- ja komsomolitõotajatele ning tööeesrindlastele. Osalesid sefluspartnerite delegatsioonid EKP Harju Rajoonikomiteest, Kirjanike Liidust ja TPI-st (partei- ja komsomoliorganisatsioonide sekretäri asetäitja J. Pappst, haldusprorektor H. Eesmaa ja komsomoliteerite liige A. Kuus).

Rajooni parteikomitee I sekretär V. Roomsmaa heitis pilgu tagasi meie kodumaa ajaloole. Paide rajoon on meie vabariigi üks põhilisemaid põllumajandus-rajone — sellepärast oli kõneleja etteandes eriti puudutatud NLKP Keskkomitee 1982. a. maipleenumil vastuvõetud tootlusprogrammi ja sellest tulenevaid ülesandeid. R hutati, et kõik jõud on suunatud maotõotajate olme ja heaolu tõstmiseks. Võrreldes 1979. aastaga on piima ja liha tootang rajoonis kasvanud. Keskmist viljasaaki näitab arv

POLE TÄHTIS KÕIKE

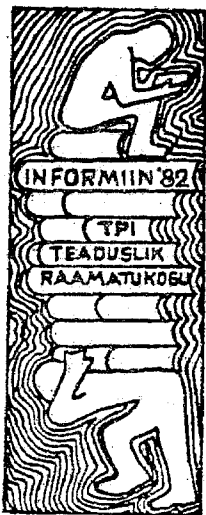
MÄLETADA.

PALJU TÄHTSAM

ON TEADA,

KUST ON VÕIMALIK

ÕIGET VASTUST LEIDA.

Sellel põhimõttel korraldatakse meie vabariigi suuremates kõrgkoolides traditsiooniliselt (TRÜ-s tänavu 17., TPI-s 10. korda) informiini, kus võisteldakse teatmeteoste, raamatukogu kataloogide ja kirjandus-nimestike kasutamise oskuses. Kõik need infohankimise allikad on mõeldud täiendavalt, üks-teist täiendavalt ja pidevalt vajalikud pikaajalisel teaduse õppimisel ja uurimisel.

Esimestel kursustel õpetatav sissejuhatus erialasse sisaldab sügissemestril 6 tundi bibliograafiaõppusi raamatukogus, kus saadakse teadmisi ja praktilisi oskusi infoallikate iseseisvaks kasutamiseks. Informiini ongi tõsise õppe avalikuks lõpetuseks ja saadud oskuste kasutamise esimeseks prooviks.

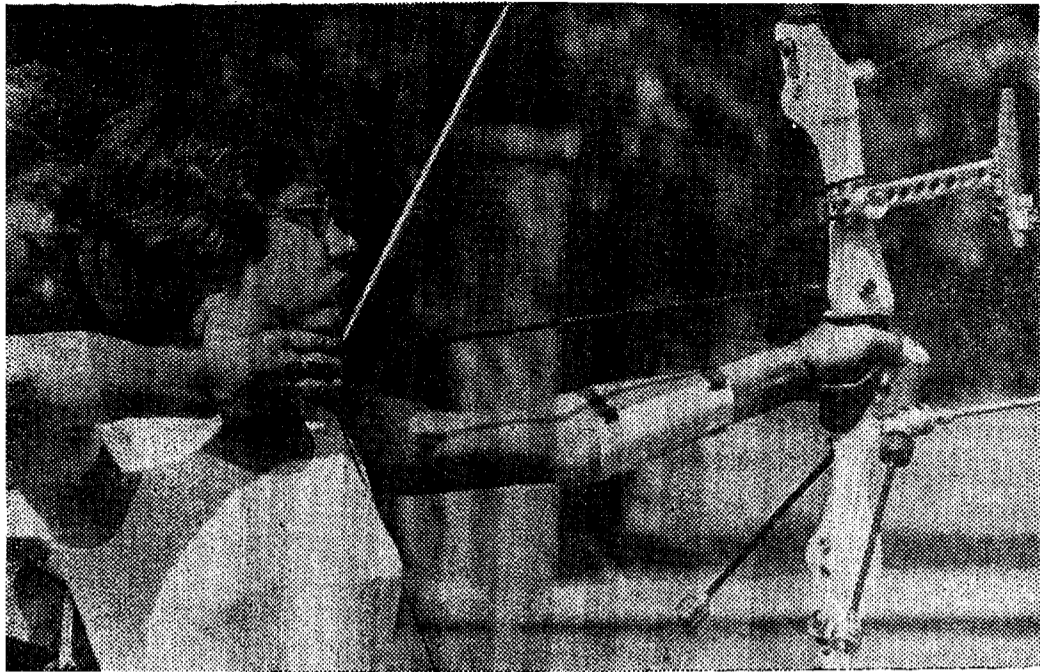
Tavakohaselt on informiini osalenud igast teaduskonnast kaks võistkonda, kelle organiseerimisega tegelevad teaduskondade komsomoliorganisatsioonid. Tänavu see küll hästi ei toiminud, 30. novembril panid võistkonnad välja ainult majandusteadukond (TP-11, TM-11, TP-31) ja automaatikateaduskond (LE-32).

Võisteldi viies voorus. Kaks esimest vooru andsid 32-punktilise lõviosa 45-st võimalikust võidupunktist. Tuli näidata oskust ja kiirust teatmeteoste, kataloogide ja kirjandus-nimestike kasutamisel. Kolmandas ja neljandas voorus tuli teritada tähelepanu ja mälu teksti kiirloomisel ning üldiselt teatud nähtud faktide taastundmisel. Viimendas voorus võisid üliõpil-

© Informiin '82 esimeseks tulnud TP-31 võistkond.

JUTA HABICHTI foto.

KERSTI VEER:

«Armastan vibulaskmist võistluste pärast...»

Kersti Veer võitis 1982. a. NSV Liidu meistrivõistlustelt Klaipeedas absoluutarvestuses hõbemedali, lisaks üksikdistantsidelt kulla ning hõbeda. Viimase «suure» medali neilt võistlustelt tõi 1975. a. Eestisse Mati Vaikjärve. See fakt lisab Kersti Veeri tulemustele olulist kaalu.

* Oled pärit Järvakandist. Vibulaskmine seaisest spordielus?

Selle alaga ja mootorisportidega seostuvad Järvakandi sportlaste suurimad saavutused. Üheksa meistrivõistlust jagusaa-nu hulgas on ka neid, kes meie vabariiki Liidu tähtsaimatel võistlustel esindanud (Ants Tohver, Eve Kivilo). Suureks vibuspordientusiastiks on ühiskondlik treener Toomas Kivilo, kes on mitmel aastal valitud oma ala parimaks treeneriks vabariigis. Momenidil on naiste esindus võimsam. Toreada saavutusi jõi 1981. aastal, kui NSVL junioride meistrivõistlustel sai esikoha a/ü võistkond, mis koosnes täielikult Järvakandi esindajast. 19-aastane Tea Tael tuli sellel suvel toime ENSV XI suvespartakiaadi võitmisega.

* Milline on Sinu arvates Eesti vibuspordi hetkesis? Praegu pole käes just hilge-

ajad, mil NSVL koondisest ligi kolmandiku moodustasid Eesti vibulaskurid (1970—1975). Kui meie naiskond on Liidu tasemel veel võimeline läbi lööma, siis paraku meeste hulgas ei ole Mati Vaikjärvele ega Rein Miksonile asendajaid näha. NSV Liidu rahvaste spartakiaadid on aega veel kaheksa kuud. Midagi ennustada ei julge. Meie praegune koondis on noor, ülalatusi võib tulla ja neid peabki ootama.

* NSV Liidu meistrivõistluste kolmele medalivõidule järgnes Sul III koht suvespartakiaadil.

Enne Klaipeeda-sõitu õnnestus kaaks nädalat treenida kodus. See mõjus kokkuvõttes väga rahustavalt. Ühikaelu ja pidevad laagrid on siiski väsitavad ning pingelised. Tallinnas ota-sid kõik kindlat võitu suvespartakiaadil ning kahjuks kippus see ootus end võistluste ajal liiga tihti meelde tuletama.

* Tulid hiljaaegu NSV Liidu koondise laagrist. Millisteks järgmise hooaja võistlusteks säidid end tippvormi?

Mulle kui vabariigi koondis-lasele on suurima tähtsusega loomulikult VIII rahvaste spartakiaad Moskvas. Järgmisel aastal toimuvad Falunis esimesed

Euroopa sisemeistrivõistlused, kuhu sõitjad selgitatakse veebruaris NSV Liidu tšempionaadil. Maailmameistrivõistlustele lastakse oktoobrikuus Mehhikos. Enne aga tuleb võistkonda pääseda.

* Varustuse osa laskmistulemuses? Vibu raskus?

Vibuspordis kuulub nn. «lukk-suspordialade» hulka. Varustuse rahaline väärtus on suur. Seetõttu on selle ala harrastajate ring ka piiratud, võrreldes näiteks pallimängudega. Tekib suletud ring: hea varustuse saad alles siis, kui lased kõrge tulemuse, viimase jaoks on omakorda tarvilik hea varustus. Nais-te vibud kaaluvad 15—17 kg, meeste omad 20 kg ja rohkem. Seetõttu on üldkehalise ettevalmistuse osa treeningus vältimatu.

* Miks armastad vibulaskmist?

Peamiselt võistluste pärast. Üleni valges võistlusvormis laskurite rivi, roheline muru, päike... ja kui siis endal laskmine ka läheb, pole nagu muud va-jagi.

Kersti Veer on TP-51 üliõpilane.

Üles kirjutanud
TOOMAS KITSING
EE-13

Foto: Isi Trapido.

BIGBÄND ÜLE TOOLIDE

NSV Liidu 60. aastapäevale pühendatud ürituste sarjas toimus 3. detsembril meie aulas Vilniuse Riikliku Konservatooriumi Big Bandi kontsert. Orkester viibis Tallinnas sõprus-kollektiivi, J. Kreuksi nim. Kultuuripalee jazz-orkestri «Rütm» külalisena.

Üsna traditsioonilise koosseisu (2 as, 2 ts, bs, 4 tp, 5 tb, tu, dr, bg, p) juhiks on soleeriv altsaksofonist Vladimir Tšerkassin. Tuntumatest jazzmuusikutest osales veel juba jazzfestivalil «Tallinn '67» osalenud pianist O. Molokojedov.

Kontsert algas dixielandkoosseisu (tp, ss, tb, tu, bj) *mar-chin'*iga. Pealegi oli valitud traditsiooniline, kõigile tuntud «Kui pühakud marsivad» («When the Saints Go Marchin' In»). Veidi rabeledavõitu esitus suutis siiski väkese-arvulise kuulajaskonna (umbes 70 huvilist, nende hul-gas tuntud jazzmuusikud V. Oja-käär, G. Pekarevski, A. Meristo, R. Marvet ja grupp «Rütm» muusikuid) vajalikul määral ette valmistada. Dixieland alustas aula ukse taga, män-gis end läbi saali lavale ja sulas ülejäänud koosseisu hulka mängu katkestama-ta. Big Band jätkas väikese koosseisu poolt kätteulatatud viisi ning kollektiivse improvi-satsiooni järel kuulsime klassi-kalise jazzi varamusse kuuluvat «Ya-da».

Edasi järgnes üks üllatus tei-sele. Meie keskmise põlve jazziharrastajad on harjunud Big Bandi repertuaariga põhiliselt *swing*stiilis (G. Miller, D. El-lington, C. Basie), nüüd aga pakuti stiilset kokteili *nonstop* improvisatsiooniliste vahepala-dega nii täiskooseisult, pianistilt, soleerivalit altsaksofonistilt (P. Višnaukas), kui ka duolt (P. Višnaukas, V. Tšerkassin). Veel vilksatas mõnes kohas tut-tavlikke meloodiaid (pikemalt kava algupoole «American Pat-rol»), üks pikem soolo pianis-tilt (midagi D. Brubecki stiilis), väga meloodiline pala altsakso-fonilt (V. Ojakääru stiilis?). *Nonstop*-esituse lõpuosas mängis A. Dubinskas (tuuba) pika vir-tuosse soolo a *cappella*, kasu-tades koguka pilli kõiki tehni-lisi võimalusi (ms. ülikõrged noodid, läbi pilli laulmine —

muide kasutatav ka sümfooni-lises muusikas, näiteks metsa-sarvede *tuttis*.) Soolo käigus hüppas mees raske pilliga la-valt ja liitus vahepeal sinna kogunenud dixielandkoosseisu-ga, kes käigupealt ühines pala-ga ning end saalist jälle välja mängis.

Et vähesedki kuulajad laiali ei jookseks, täideti *brassi* lühike hädavarvlik puhkepaus soleeriva saksofonide, klaveri ja rüt-migrupi muusitseerimisega ning mõne minuti pärast *nonstop* jätkus.

Oli see nüüd võrastamapanev mängustiil, kuulajate enamiku kogematus või pillimeeste range tagasihoidlikkus (puudus jazzis nii tavaline vaba käitu-mine laval), kuid aplausiga oldi üldiselt kitsid. Vaheaplause tee-nisid vaid dixielandpalad, tuuba ja bändžo soolod.

Positiivsete emotsioonide poolele tuleb kanda leedu vask-puhkpillide vaieldamatult kõrge kool: täpne fraseerimine, intonatsiooniline puhtus, ilus toon (ms. trompetisoolod V. Romatšunastelt). Vähe kasutati sakso-fonide *chorust*, baritonisaksofoni võimalused jäid avamata. Meist-rina esitas end P. Višnaukas (ülepuhutud noodid kõrges re-gistris, üldine virtuoslikkus, hea improvisatsioon, kogu kava peast.) Meeleisid ka rahvamuusi-kale omased intonatsioonid mitmes palas. Kahjuks ei antud teada rohkemat kava osade auto-ritest ning arranzjeerijatest.

Lõpuks väike tilk tõrva meie kui võõrustajate meepotti: or-kester pidi läbi ajama noodi-puldidet. Improviseeritud pul-dialusteks olid ülestikku tõste-tud Tallinna Vineeri- ja Mööbli-kombinaadi tšesti kvaliteetsed kõva põhjaga toolid, mis aga oma selleõhtuses rollis kahjuks esituse emotsionaalsust ei tõst-nud. Orkester harjutas juba päeval meie aulas. Kas poleks siis vähemagi huvitumise korral meie klubi esindajate poolt jõudnud kas või TPI puhk-pilliorkestri noodipuldid kohale tarida?

Vilniuse Konservatooriumi Big Bandi muusitseerimine jätkus laupäeval J. Kreuksi nim. Kultuuripalees suurel *jam ses-sionil* koos meie orkestriga «Rütm».

HAKIM SAAN

KUS MUJAL KUI ÜHIKAS?

See on bige, et paar rida pa-beril ei muuda elus suurt mi-dagi. Aga tahaksin siiski veidi mõtteid mõlgutada, peamiselt õlle joomise ümber.

Terav probleem. Kus juba kaks õllehimust koos, sinna ei jää kolmas (neljas jne.) juurde tulemata. Nii väidan oma kogemusest. Mõned korrad oleme tahtnud kahekesi paar (just paar!) õlut võtta, aga lõpetanud oleme mitmekesi. Tuleb keegi, kel samuti õlleisu. Käib ära ja on päris mitu õlut rohkem võtta. Kuidas sa ütled, et mine ära. Võib-olla — ja enamasti nii ongi — on ta see, kellega samuti mõnus juttu puhuda. Kõik ju nii kihvtid kutid. Kui aga juba mõni õlu sees, siis tahes-tahtmata valjunevad häälled. Tuleb veel keegi, kes on samuti kõikide sõber. Siis ongi pidu valmis saanud. Keegi võtab hääl-le üles, ühinevad teised, sest meestelaul on tore asi. Heal juhul on «pidu» varsti otsas. Meil on enam-vähem nii läinud. Aga sageli paljudel samasugustel kordadel tahab keegi (üks

kuni...) «teravamat» keelekas-tet. Pannakse rublad kokku ja käiakse «lavkas» ära ning kõik kestab. Lärmi ja muusikat lõ-putult. Sest kui oled veidi vint-is, siis ei talu vaikust kuidagi. Kui tahad midagi öelda, siis pead muust lärmist üle hüüda-ma. Siis tahab keegi ühika peal «pulli teha». Hea on, kui keegi ei tule (mõni korra eest vastu-taja) ega pahanda üleannetuste pärast. Aga kui tuleb ja keegi «vahele jääb» (tavaliselt on va-helejäajaks muidugi antud tu-ba, ja seda loomulikult täies koosseisus), siis on järgmisel majandukogu koosolekul patu-sed vastust andmas. Kes kehi-tab õigu; kes ütled midagi, mis naeru tekitab. Sest eriti pole ju karta, traditsiooniline karistus on teada — vaid trahvivälve. Ja ega see pole lahendus.

Sellistel õllevõtmistel ei viibi tavaliselt ainult ühikakutid. On ka neid, kes elavad linnas. Ja tavaliselt on just nemad need, kes tulevad ennast ühikasse välja elama. Ega muidugi kõike

saa nende kaela kah ajada, aga natukene siiski.

Siis veel see, et tubade koosseis on kirju. Enamus on tul-nud kodust isa-ema seljatagant kaugele. On selline imeline va-banemistunne. Tahaks enmast näidata suurena, vahvana, toi-mekana, mehise mehena. Kui kõrgkooli tulija on varem ühis-elamus (internaadis) elanud ja selliseid inimesi satub ühte tup-pa mitu, siis see «näitamine» läheb enamasti ruttu üle. Kui aga ei ole, siis võib asi lahene-da päris mitmeti.

Peamiseks korratuste põhju-seks pean siiski, et selles väi-keses toas (17,3 m² põrandapin-da) on natuke palju elanikke (17,3 : 4 = 4,3 m², vaba pinda veelgi vähem — 5,12 : 4 = 1,35 m²). Ja nelja inimese mõtted, mis on ikka päris erinevad, ei mahu tuppa ära. Siis tekibki vahel vajadus ennast välja elada. Ja kus on seda veel parem teha, kui mitte ühikas?

RAIT VIIR

VÄLISTURISMITUUSIKUD 1983

Jugoslaavia, puhkusega Aadrias. 2 kohta, 14 päeva augustis, 550 rbl., dokumentide esitamise tähtaeg a/ü komiteele 4. jaan. 1983.

Rumeenia-Bulgaria, puhkusega. 2 kohta, 15 päeva juunis, 320 rbl., 23. veebruariks.

Lääne-Ungari, 2 kohta, 10 päeva juulis, 450 rbl., 18. märtsiks.

Bulgaria, 2 kohta, 18 päeva juulis, 410 rbl., 18. märtsiks.

Bulgaria, 1 koht, 16 päeva augustis, 380 rbl., 23. märtsiks.

Rumeenia, puhkusega. 1 koht, 14 päeva augustis, 400 rbl., 23. märtsiks.

Saksa DV, Schwerini külastami-sega. 1 koht, 10 päeva juulis, 340 rbl., 18. märtsiks.

Avaldused esitada a/ü büroo esi-mehel hiljemalt 20. detsembriks. Tuusikud määratakse teispäeval, 21. detsembril kell 11 a/ü komitees.

TUUSIKUD!

Ametiühingukomitee käsutuses on sanatooriumi ja puhkekodu tuusi-kud 1983. a. I kvartaliks.

SANATORIUMID, kõiki tuusi-kuid on üks.

Perifeerse närvisüsteemi raviks: Pärnu «Estonia» 4.03.—27.03, osamaks 34.50; Haapsalu «Laine», 18.01.—10.02, 34.50; Pärnu «Rahu» 30.03.—22.04, 34.50; Pjatigorski «Lastotška» 27.03.—19.04, 36. —

Günekoloogiliste haiguste raviks: Läti «Jaunkemeri» 2.01.—25.01, 54. —

Vereringehaiguste raviks: Sotsi «Zolotoi kolos» 16.02.—11.03, 30. —; Gelendžiku Lomonosovi-nim. 18.03.—10.04, 48. —

Hingamisorganite raviks (mitte-

tuberkuloosse iseloomuga): Läti «Sigulda» 28.01.—20.02, 36. —

Seedeorganite raviks: Pärnu «Ra-hu», 15.01.—7.02, 48. —; Jurmala «Bal-tija» 29.01.—21.02, 48. —

Luude ja lihaste raviks: Pärnu «Kaevur», 14.02.—9.03, 36. —; Pärnu «Rahu» 21.01.—13.02, 34.50; Krasnodari «Eisk» 9.01.—1.02, 42. —; Tshaltubo «Družba» 6.03.—25.03, 29.70.

Seedeorganite, vereringesüsteemi, luude ja lihaste, närvisüsteemi ja günekoloogiliste haiguste raviks: Druskininkai (ambul. ravi), kurs., 24.02.—19.03, 39. —

Hingamisorganite (mittetuberku-uloosse iseloomuga), närvisüsteemi raviks: Krimmi Alusta ravipans. 13.02.—8.03, 42. —

PUHKEKODUD.

Pühajärve 27.01.—7.02, 9 tuusikut; 28.01.—8.02, 7.20, 23 tuusikut; 29.01.—9.02, 7.20, 5 tuusikut.

Tuusikute jaotamine toimub 21. detsembril kell 11 a/ü komitees sotsiaalkindlustuse komisjoni koosole-kul. Arvestatakse tuusiku taotleja ühiskondlikku tegevust.

Sanatooriumi- ja puhkekodutuusi-kut võib kasutada ainult töötaja korralise puhkuse arvel.

A/ü komitee 4-105, tel. 53 63 66

TÄHELEPANU!

Meie ajalehe järgmine number ilmub 29. detsembril.

TTO laboratoorium aval-dab sügavat kaastunnet Va-hur Läätsle isa ALBERT LÄÄTSE surma puhul.

«TALLINNA POLÜTEHNİK» «ТАЛЛИНСКИЙ ПОЛИТЕХНИК»

Trükkikoda «Ühiselu», Tallinn, Pikk t. 40/42. Орган парткома, ректората, комитета ЛКСМЭ и профкома Таллинского политехнического института «Таллинский политехник». Типография «Южиселу», Пикк, 40/42. Toimetuse address: 200028 Tallinn, Ehitajate tee 5, TPI, 3. hoone, tuba 204, tel. 537-261. Адрес редакции: 200028 Таллинн, Эхитайте тее, 5, ТПИ 3 корпус, комната 204, тел. 537-261.

Tell. nr. 3399. MB-12274. Hind 2 kop.

Vastutav toimetaja G. HAZAK